

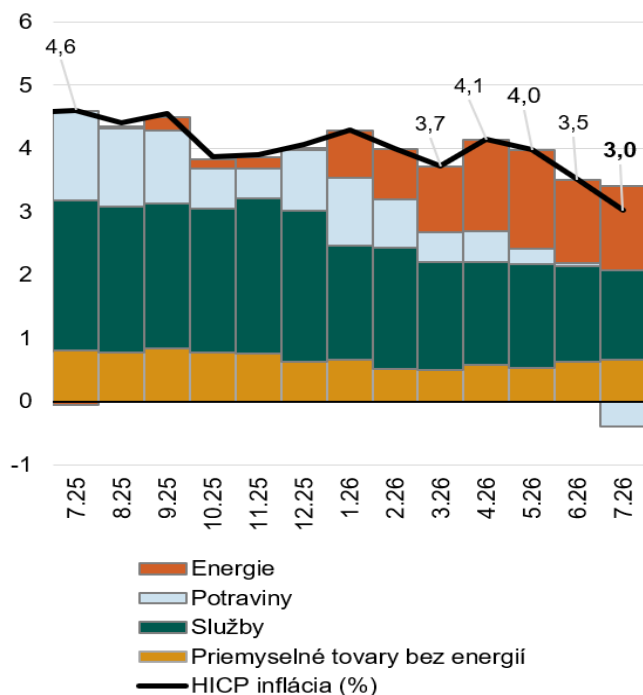
Lacnejšie potraviny stiahli infláciu na dvojročné minimum

Podľa rýchleho odhadu Eurostatu inflácia na Slovensku v júli klesla na 3 %, čo je jej najnižšia úroveň za posledné dva roky. Spomalila sa výraznejšie, než predpokladala letná predikcia NBS, k čomu prispelo najmä pokračujúce zlacňovanie potravín. V auguste by sa celkový cenový rast mal mierne zrýchliť, keď odznie vplyv výrazného zníženia cien ovocia a zeleniny z predchádzajúcich mesiacov.

Spotrebiteľské ceny na Slovensku v porovnaní s júnom mierne klesli o 0,1 %. Znížili sa už druhý mesiac po sebe, čo je na slovenské pomery výnimočné a naposledy sa to stalo na konci roka 2018. Tento vývoj sa prejavil aj vo výraznom spomalení medziročnej inflácie meranej indexom HICP z júnových 3,5 % na 3,0 % (graf 1). Pokles je výraznejší, než sme predpovedali v letnej predikcii, najmä pre neočakávané pretrvávajúce zlacňovanie potravín.

Graf 1

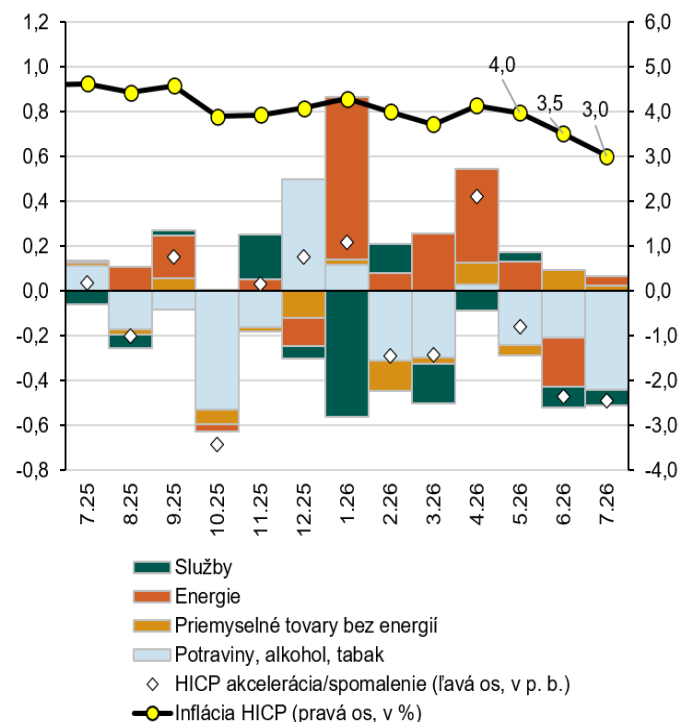
Rýchly odhad inflácie HICP a jej štruktúra
(medziročná zmena v %, príspevky v p. b.)

Zdroj: Eurostat, výpočty NBS

Graf 2

Štruktúra spomalenia/resp. zrýchlenia inflácie HICP
(príspevky k spomaleniu/zrýchleniu v p. b.)

Zdroj: Eurostat, výpočty NBS

Potraviny vrátane alkoholu a tabaku posledné tri mesiace najvýraznejšou mierou prispievajú k spomaleniu inflácie (graf 2). V júli sa ich ceny, rovnako ako v júni, znížili viac, než je v tomto období obvyklé. Potraviny sa tak stali lacnejšími ako pred rokom. Zverejnené údaje zatiaľ neukazujú podrobnejšiu štruktúru cien potravín. Dáta z eKasy však naznačujú, že pokračuje zlacňovanie ovocia a zeleniny, ku ktorému prispela dobrá úroda podporená teplým počasím. Nejde pritom len o tieto položky. Znižujú sa aj ceny výrobkov z mlieka, olejov a tukov, pravdepodobne vďaka výraznému previsu ponuky. Zlacňovanie podporuje aj pokles odbytových cien výrobcov potravín (graf 4). Naopak, zatiaľ v cenách potravín nevidno výraznejšie premietnutie vyšších cien energií, s ktorým sme počítali v letnej predikcii.

Potraviny vrátane cien alkoholu a tabaku sú pre zjednodušenie v celom texte uvádzané ako potraviny.

Rýchle komentáre nie sú oficiálnym stanoviskom Národnej banky Slovenska. Prezentujú názory analytikov úseku menovej politiky a bankových obchodov (UMB). Šírenie je povolené bez predchádzajúceho súhlasu, avšak s uvedením zdroja „Analytici NBS“. Ak nie je uvedené inak, časové rady sú sezónne očistené použitím vlastných sezónnych modelov.

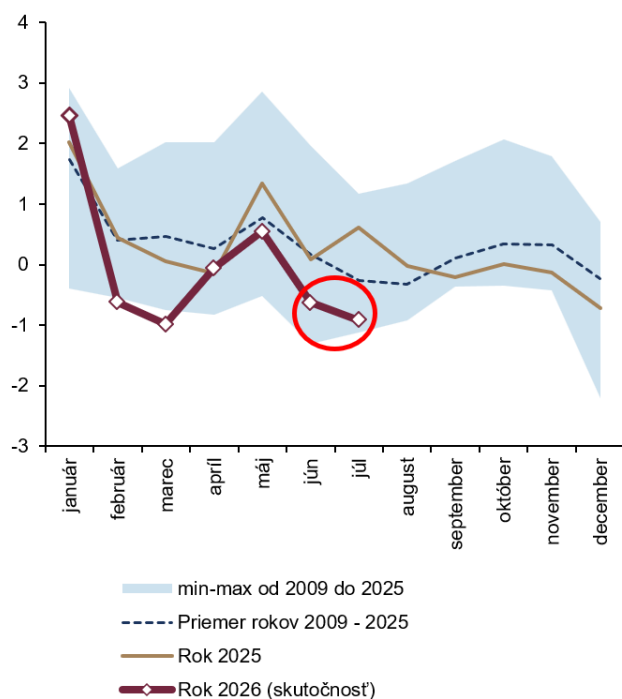
Podľa predbežných údajov Eurostatu sa zvýšené napätie na Blízkom východe a s ním spojený rast cien ropy ešte nestihli prejaviť v cenách pohonných látok na Slovensku. Koncom mesiaca sme však pozorovali prudké zdraženie palív na čerpacích staniciach, ktoré sa pravdepodobne premietne do finálnych údajov.

Zvyšok spotrebného koša už výraznejšie prekvapenia nepriniesol. Jadrová inflácia, ktorá zahŕňa ceny služieb a bežných tovarov v obchodoch (tzv. priemyselné tovary bez energií) dosiahla v júli na medzироčnej báze 3,5 %, čo v porovnaní s júnom predstavuje nepatrné spomalenie. Jej vývoj zostáva v súlade s letnou predikciou, keď na jednej strane slabší domáci dopyt domácností postupne spomaľuje rast cien služieb. Na druhej strane, tempo zdražovania bežných tovarov sa postupne zrýchľuje v dôsledku rastúcich dovozných cien. Oba faktory sa budú do konca roka vzájomne vyvažovať, preto očakávame, že jadrová inflácia zostane do konca roka 2026 stabilná v blízkosti 3,5 %.

V auguste by celková inflácia mala mierne zrýchliť na 3,2 %. Očakávame, že odznie efekt nezvyčajne silného zlacňovania ovocia a zeleniny z predchádzajúcich mesiacov a zároveň sa čoraz viac prejaví vyššie dovozné ceny tovarov. V roku 2026 predpokladáme priemernú infláciu na úrovni približne 3,6 až 3,7 %.

Graf 3

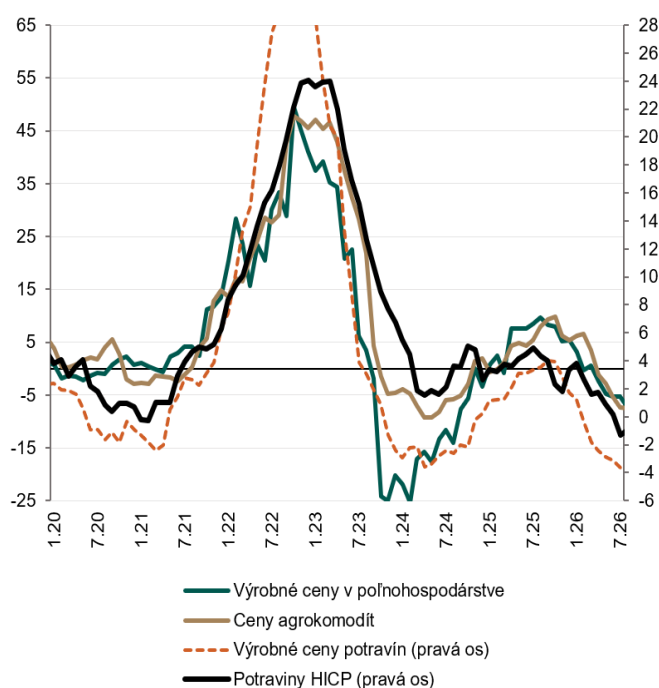
Rozptyl medzimesačného vývoja cien potravín
(medzimesačná zmena v %)

Zdroj: Eurostat, výpočty NBS

Graf 4

Vývoj cien agrokomodít, výrobných cien a potravín
vrátane alkoholu a tabaku (medzироčná zmena v %)

Zdroj: Eurostat, ŠÚ SR, výpočty NBS

Branislav Karmažin
info@nbs.sk